November 2021
Nummer 56

EPVisie

Uitgave van de Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging

EPAL Nederland viert dubbel jubileum met mooie cijfers

Een grote vertegenwoordiging van EPAL-licentiehouders kwam op vrijdag 8 oktober bijeen voor de algemene ledenvergadering bij Gooskens Hout in Moerdijk. Het werd een dag van terugkijken op een bewogen, maar ook succesvol jaar. En van vooruitkijken naar de mogelijkheden van de toekomst.

Onder de noemer 60/30 vierde EPAL Nederland een dubbel jubileum. In 2021 bestaat EPAL dertig jaar en de EPAL-pallet zestig jaar. De organisatie is inmiddels in meer dan dertig landen vertegenwoordigd en meldde in Moerdijk een nieuw record aan productie en reparatiecijfers: honderd miljoen nieuw geproduceerde en circa dertig miljoen gerepareerde EPAL-eenheden. Genoeg reden om met vertrouwen naar de toekomst te kijken. Dat deed spreekster Folkje Sjoerdsma, directeur van sales- en communicatiebureau Messor. Zij vertelde de aanwezige licentiehouders wat klanten vinden van het EPAL-merk en hoe zij commerciële mogelijkheden kunnen verzilveren, om de marktvraag te vergroten en een duurzame bijdrage aan de samenleving te kunnen leveren. Tijdens de netwerkborrel en het diner werd daar nog lang over doorgepraat.

VAKJARGON

Wat bedoelt uw houten verpakkingenleverancier als hij het heeft over een 'knockdown'?

Antwoord pagina 2

'Laat je voorraad niet leeglopen'

De houtprijsontwikkeling is zo grillig dat het bijna onmogelijk is een prognose te geven voor de komende kwartalen. 'Alles wat ik vandaag zeg, kan morgen weer anders zijn', zegt EPV-voorzitter Henk Kornet. Toch kan hij de EPV-leden wel een advies geven: 'Blijf kopen, hou je kanalen open.'

De markt is rustiger dan de afgelopen kwartalen. Er is een kopersstaking. Er zijn grote voorraden opgebouwd voor de zomer, dus dalen de prijzen in Q4. 'Maar we moeten er echt rekening mee houden dat de prijzen in Q1 weer gaan stijgen', denkt Kornet. 'Covid-19 heeft nog steeds invloed op de markt. Ik werd vandaag gebeld door een zagerij in Letland die de productie halveert vanwege veel besmetting onder het personeel en de nieuwe coronamaatregelen in dat land. Het ligt voor de hand dat de ander Baltische Staten en Polen dat voorbeeld gaan volgen. Als je dan door je voorraad heen bent en iedereen heeft weer hout nodig, is het maar de vraag of dat hout beschikbaar is.

We moeten bovendien ook rekening houden met het feit dat Rusland in januari een exportverbod invoert voor rondhout. De grenzen gaan dicht. Dat betekent dat bijvoorbeeld die zagerijen in de Baltische Staten geen rondhout meer uit Rusland krijgen. Hetzelfde geldt voor de Chinezen. Die zullen dus massaal richting Europa komen. En kijk je dan bijvoorbeeld naar Duitsland, dan is daar de afgelopen jaren door de aantasting van de bossen door de 'letterzetter' veel meer gekapt dan normaal. Hierdoor zal er de komende jaren minder worden gekapt dan geprognosticeerd. Met als gevolg een beperkte beschikbaarheid van rondhout voor deze zagerijen. Het blijft echt een fragiele situatie, waarbij maar één advies past: laat je voorraad niet leeglopen en blijf voorzichtig bijkopen.' *Lees wat andere experts vinden* ▶

Frits van den Born, Bentheimer Holz:

'Er is honger naar hout. Dat komt onder andere doordat de toepassingen van hout steeds talrijker worden, vooral in de bouw. Zelf hebben wij maar minimale problemen gehad met onze voorraad. Toen we in februari door de plotselinge sneeuw de bossen niet in konden, was het even minder, maar nu is de voorraad ruim voldoende. We hebben goede afspraken met de bosbeheerders, door onze jarenlange relaties. Zij hebben ons geholpen toen de prijzen laag waren, nu helpen we hen door het hout snel uit de bossen te halen, voor het rot is. Maar de prijzen blijven door de aanhoudende vraag hoog. Zo is de markt op dit moment. Ik ben zelf regelmatig in de bossen. Ik zie met eigen ogen wat de Chinezen daar weghalen, dat is schrikbarend, containers vol stammen gaan er weg. En dan betalen ze ook nog eens het drievoudige. Onze klanten hebben begrip voor de situatie. Maar de klanten van onze klanten kijken al snel naar een houtprijsindex. Zodra die zakt, denken ze dat de prijzen van pallets ook zakken. Maar zo werkt het niet. Onze houtvoorraad is tegen hoge prijzen ingekocht, met prijsafspraken en contracten die voor langere tijd gelden. We kunnen niet meteen meebewegen met een dalende houtprijs. Voor Q4 en Q1 verwacht ik geen prijsdaling.'

VAKJARGON ANTWOORD

Dit is een compleet gedemonteerde kist waarvan de wanden en het deksel los worden meegeleverd. De kist wordt 'knockdown'- in schotten – geleverd. Voordelen daarvan zijn: minder transportvolume tijdens voortransport en opslag, de te verpakken machine is makkelijker op de kistbodem te plaatsen of eenvoudiger vast te zetten op de kistbodem.

Gert Boeve, Rondhoutzagerij Midden-Nederland:

'Er is voldoende rondhout, maar ik zie de prijzen niet een, twee, drie dalen. Het is nog steeds zo dat het rondhout onder je vingers vandaan gehaald wordt. Dat houdt de prijzen onverminderd hoog. Hoewel ik merk dat het wel iets rustiger is in de markt. Er komt wat meer rondhout los, maar dat gaat mondjesmaat. En de vraag blijft enorm. Bovendien zijn we in Nederland maar voor 8% zelfvoorzienend, de rest van ons hout moeten we uit het buitenland halen. En daar is de concurrentie groot. De Oostenrijkers halen veel hout, vooral het keverhout, uit Duitsland, de Chinezen maakt het bij wijze van spreken niet uit wat ze krijgen, als het maar hout is. Wij halen ons hout uit Nederland, België en Duitsland via ons zusterbedrijf Boeve & Hop Houthandel. Die kappen zelf, daardoor hebben we wat meer grip op onze voorraad. Hoe het buiten dit gebied gaat, weet ik niet goed. Er komt nu wel weer meer hout uit Oost-Europa, dat was voor drie à vier maanden wel anders, maar met de winter voor de boeg verwacht ik dat de bereikbaarheid van het hout en dus de aanvoer niet veel groter zal worden. Bovendien blijft transport in deze tijd duur. Dat zie je ook terug in de houtprijs.'

Jochem van der Lugt, Lubox:

'Ik denk dat we te maken hebben met een tijdelijk vacuüm. Maar de prijsexplosie van deze zomer is absoluut een situatie die we nooit eerder hebben meegemaakt. Door allerlei oorzaken zijn er onvoorziene tekorten ontstaan. Het was een tijd lang de vraag of je wel aan hout kon komen. Bovendien was men helemaal in het begin van de coronatijd voorzichtig. Verschillende producties werden stil gelegd, maar de vraag nam juist toe. Door leveringen uit Rusland zijn de tekorten beperkt gebleven. Het gevolg was dat de Nederlandse verpakkingsindustrie in die coronatijd al het hout gekocht heeft wat voorhanden was. Maar aan dat hout hing wel een prijskaartje. Wat we nu zien is dat de meeste bedrijven hele hoge voorraden hebben opgebouwd en eerder voorraad willen afbouwen dan nieuw hout bijkopen. Er is voldoende hout beschikbaar. Dus ontstaat er een overaanbod en zal in Q4 waarschijnlijk een prijsdaling volgen, maar de verwachting is dat deze van tijdelijke aard is, waardoor je wellicht in het vierde kwartaal koopjes kunt doen. Zodra oude voorraden slinken en de vraag weer toeneemt, zal het prijsniveau richting Q1 weer stijgen en stabiliseren op een hoger niveau dan we gewend waren. Deze situatie op de houtmarkt houdt iedereen scherp. Er zaten bovendien wat excessen in die er nu uitlopen. Er komt wat meer balans.'

Willem Schnitger, Houtimport Kuhn:

'Twee kwartalen vooruitkijken is in deze extreme situatie lastig. Wereldwijd is, denk ik, het grootste probleem het transport. De logistieke stroom loopt niet. Op het noordelijk halfrond valt het nog wel mee, maar transport naar Zuidoost Azië is vrijwel onmogelijk. De lege containers hopen zich op in Europa, want schepen gaan niet met lege containers terug naar Azië. En hout is maar een klein stukje van die hele logistieke stroom. Daar gaat een reder niet voor varen. Als er al containers naar Azië gaan, of van Azië naar Europa komen, is de containerprijs vaak vertienvoudigd. Wat je nu ziet is dat er hout genoeg is in Europa, dat zal misschien in Q4 een klein dipje in de prijs geven, hoewel we niet weten hoeveel hout er nog afgenomen gaat worden. Volgens mij hebben alle houtverwerkende bedrijven voor een jaar hout ingekocht. En daarbij weten we ook niet wanneer de logistieke stromen weer op gang komen. Ergens komt er een kantelpunt. Dan trekt de markt voor Zuidoost Azië ook weer aan en zal de vraag het aanbod overstijgen. Dat zal structureel zo blijven. Hout is het product van de toekomst, dat naadloos past bij de Europese doelen voor hergebruik, recycling en circulariteit. Hout heeft een enorme boost gekregen. Ik denk dan ook dat Q4 eerder een verstorend beeld zal geven dan een reëel beeld.'

Welke index is het beste?

In Nederland volgen we verschillende indexen om een idee te krijgen van de ontwikkeling van de houtprijs. Dat leidt nog wel eens tot verwarring. 'Logisch', zegt Rob Driessen van Connec3, 'de indexen vertellen ook allemaal wat anders.' Daarom zet hij de verschillende indexen kort uiteen.

CBS

Dit is de index die de EPV gebruikt in EPVisie en op de website (zie achterzijde.) Dat is niet gek, de CBS is gericht op Nederland. Het nadeel van de CBS is dat het maar vijf kopmaten en OSB plaatmateriaal laat zien (2x droog hout en 1x nat hout voor de palletindustrie en 3x voor de verpakkers). Het pallethout komt maar uit twee regio's; Scandinavië en Oost-Europa. Wel is het zo dat dit de meest gebruikte kopmaten zijn voor de Nederlandse palletindustrie: 22x100 en 16x75. De CBS verschijnt één keer per maand.

Euwid

Dit is een index die zich op de Duitse markt richt. Het laat de prijzen zien van franco geleverd hout in het Roergebied. Ook de Euwid beperkt zich tot een aantal kopmaten, die weer anders zijn dan die van de CBS, en dus niet vergelijkbaar. De Euwid geeft een prijsindex in euro's. Dat is anders dan de CBS of de HPE, die alleen een indexgetal geven. Als je de Euwid-index wil vertalen naar de Nederlandse markt moet je bij de gegeven prijzen nog een flink aantal euro's optellen. Niet alleen voor het transport, maar ook voor de maatverschillen t.o.v. de Nederlandse markt. De Euwid verschijnt eens in de zes weken. www.euwid-holz.de (index is niet openbaar)

HPE

Deze index lijkt in de basis het meeste op de Euwid maar is een mix van kopmaten per verwerker. Wat naar mijn idee het beste een gemiddelde prijsontwikkeling weergeeft. Het nadeel is dat de kopmaten voor de palletindustrie alleen vers gezaagde producten betreffen, wat niet het juiste marktbeeld geeft. Ook van de HPE is het nadeel dat hij eens in de maand verschijnt (sinds maart 2021) en dus altijd iets achterloopt bij de actuele situatie. https://www.hpe.de/preisindex.html

Lumber Nasdaq

Kort en goed; dit is een index die zich volledig richt op de Amerikaanse markt. Het is een beursgenoteerde prijs voor timmerhout, die per dagkoers wordt verhandeld, net als olie en goud. Voor ons niet relevant. Het kan alleen indirect effect hebben op de houtmarkt, zoals alle ontwikkelingen in de 'houtwereld'.

FEFPEB

De FEFPEB, de Europese overkoepelende brancheorganisatie, publiceert de FEFPEB pallethout prijsindex, een overzicht van prijsindexen uit vijf Europese landen. Een vergelijkbare houtmaat uit de indexen van Zweden, Duitsland, Nederland, Italië en het Verenigd Koninkrijk is op hetzelfde basisjaar gesteld, om ze te kunnen vergelijken en om de prijsontwikkeling in Europa te tonen. Wanneer je hier een trendlijn inzet geeft het naar mijn idee goed de markttrend weer. www.fefpeb.eu/wooden-packaging/timber-pallet-price-indices

Samenvattend: er is niet één index die een compleet beeld geeft van de houtprijsontwikkelingen. Eigenlijk zouden we in Europa ook toe moeten naar een overkoepelende index of een dagprijzenbeurs, zoals in Amerika. In de extreme markt waarin we nu zitten is het bovendien nodig om snel te kunnen schakelen. Een index loopt altijd achter de actualiteit aan. Vandaar dat ik een dagprijsontwikkeling toejuich. En wellicht zelfs een systeem van afrekenen op het moment van leveren. Een index laat vooral een tendens zien. Met de gegevens die we nu hebben kun je het beste alle indexen naast elkaar leggen om een zo reëel mogelijke trend waar te nemen.

'Voor je hout omzet in energie, moet je er eerst iets van maken'

We moeten af van het gebruik van fossiele brandstoffen. Biomassa is daarvoor, naast zonne-energie en windenergie, een prima alternatief. In Nederland staan inmiddels zo'n tweehonderd grotere en kleine biomassacentrales. Bij Dongen Pallets wordt afvalhout verbrand en omgezet in elektriciteit en warm water. Zelfs de buurman profiteert mee.

Biomassa is een brandstof die wordt opgewekt door verbranding van afval- en resthout, maar ook tuinafval, mest en dunningshout uit bossen. Maar biomassa wordt in de media ook regelmatig in verband gebracht met het doelbewust kappen van bomen, die worden geshredderd en als pellets (korrels) aan biomassacentrales verkocht. 'Het is waar dat er schepen vanuit Canada naar Europa komen vol korrels om onze kolencentrales bij te stoken met biomassa', zegt voormalig EPV-voorzitter

Jurgen Kemps van Dongen Pallets. 'De overheid subsidieert dat ook. Dat is een slechte zaak. Zo is biomassa in onze ogen niet bedoeld. Voor je hout verbrandt, moet je er eerst iets van maken.'

Stoom wordt elektriciteit

Bij Dongen Pallets wordt het eigen afvalhout gebruikt voor het stoken van de powerplant. De houtspanen worden in een ketel verbrand. De vuurhaard verwarmt een stoomketel tot 300 graden Celsius. In twee turbines wordt de stoom omgezet in elektriciteit. De restwarmte gaat het cv-systeem in en verwarmt onder andere de negen droogkamers van het bedrijf. De elektriciteit wordt ook gebruikt om 's nachts de heftrucks op de laden. En ook de gelatinefabriek naast Dongen Pallets profiteert mee. Een speciale leiding van 350 meter brengt een deel van de restwarmte naar de buren. Die hebben sindsdien een aanzienlijk lagere energierekening.

Samen verantwoord bezig

'Samenwerking is het sleutelwoord', volgens Kemps. 'Veel afvalhout gaat naar de spaanplaatindustrie, maar er is echt voldoende afvalhout en resthout in Nederland om onze biomassacentrales te laten draaien.' Hij geeft een voorbeeld. 'Ik werd gebeld door onze concullega's van Phoenix. Een klant van

Agenda

14 januari 2022:

Jaarvergadering EPV in Groningen.

28 september 2022:

70e FEFPEB congres in Florence.

hen zat met 15.000 vergane pallets in zijn maag. Pallets die niet meer te repareren en te hergebruiken waren. Dan zeg ik: kom maar op. Zij bieden hun klant een oplossing, wij hebben weer een mooie voorraad om ons bedrijf mee te stoken. Zo zijn we met elkaar verantwoord bezig.'

Circulair denken

Kan elk houtwerkend bedrijf een biomassacentrale neerzetten om het eigen bedrijf te verwarmen? 'Dat ligt eraan hoe groot het bedrijf is. En of je ook pallets repareert. Bij reparatie van pallets komt veel afvalhout vrij.' Is biomassa echt zo duurzaam? 'De discussie gaat vaak over het feit dat bij verbranding CO_2 vrijkomt. Dat is zo. Maar als je biomassa niet verbrandt, gaat het op den duur rotten. En ook dan komt er CO_2 vrij. Bomen en planten hebben die CO_2 in de lucht weer nodig, ze slaan het op. Zolang we hout gebruiken, in welke vorm dan ook, houdt hout CO_2 vast. Pas bij verbranding geeft het die CO_2 terug. Een wereld zonder CO_2 bestaat niet. Het gaat erom dat we circulair denken. Steeds meer bedrijven laten zien dat het kan. En dat biomassa, mits op de juiste manier ingezet, een waardevol alternatief is.'

Einde CBS houtprijsindex?

Als gevolg van nieuwe regelgeving vanuit het Ministerie van Economische Zaken is het CBS genoodzaakt de dienstverlening aan onze bedrijfstak met betrekking tot de houtprijsindex per februari 2022 te beëindigen. Dit betekent dat de CBS houtprijsindex na zestien jaar stopt. Er wordt overlegd, in samenwerking met VNO-NCW, om de index toch te kunnen voortzetten. Mocht dit onverhoopt niet lukken, dan zorgt de EPV voor een alternatief met inschakeling van een onafhankelijk onderzoeksbureau.

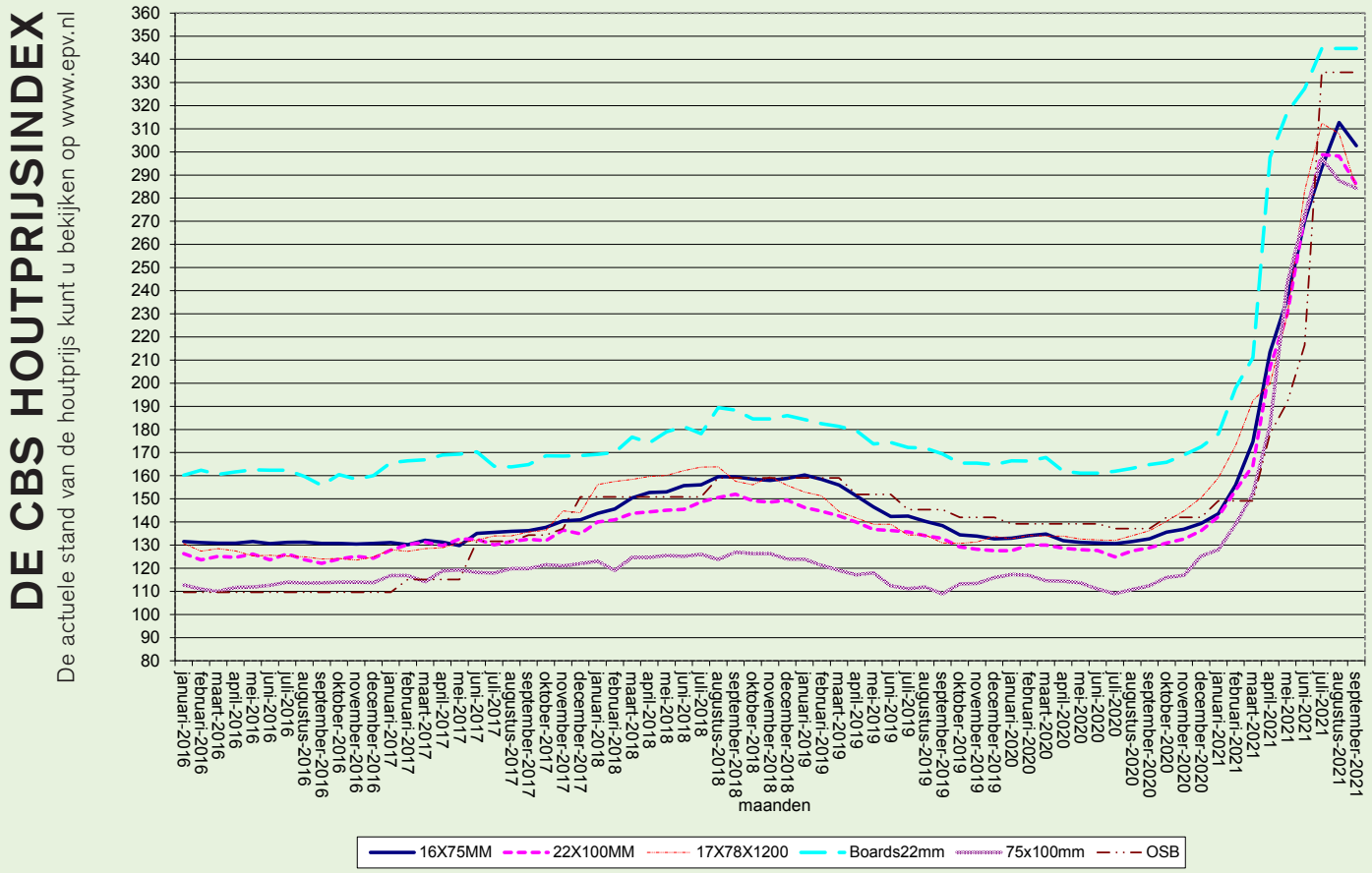

Colofon

EPVisie is een uitgave van Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging
Reitseplein 1. Postbus 4076, 5004 JB Tilburg.

Extra exemplaren kunt u bestellen bij het secretariaat

Tel. (013) 594 43 03
info@epv.nl
www.epv.nl
Twitter: houtenverpakkingen@epvisie
Facebook: www.facebook.com/epvisie

Redactie:

PR-commissie
Eindredactie
Fons Ceelaert.

Tekstproductie en realisatie:

Linea Recta, Amsterdam
Vormgeving: Studio Scarpa, Zaandam